

PIC DE NORÍS I MONTEIXO

Pallars Sobirà

Des de la Pleta dels Frares per l'Estany d'Aixeus

Distància	7,9 km
Desnivell acumulat	965 m
Nivell de dificultat	Difícil
Data	15 de juliol de 2017
Cartografia	Editorial Alpina. Pica d'Estats/Mont-roig (1:25000)
Punts per a GPS	https://ca.wikiloc.com/wikiloc/view.do?id=18794295

El Monteixo és el més alt i ponentí d'un cordal de cims que s'estén des del de Sanfonts a sol ixent, entre les conques de la Noguera de Vallferrera al nord i la de Tor a migdia. Aquesta situació, la seva alçària —2905 metres— i prominència, li confereixen el caràcter de talaia privilegiada del Pirineu Occidental català, veïna dels tres-mils del massís de la Pica d'Estats.

El seu vessant ponentí és suau i herbat, contràriament al llevatí, rost i pedregós. El cim s'acostuma a guanyar per tres itineraris, un pel nord i dos pel vessant ponentí. Per aquest cantó es parteix del mateix poble d'Àreu, seguint la Milla Vertical d'Àreu —antiga Cuita del Sol— i l'altre del Pont de Sorguen, per les Bordes i Barranc de Crusos. Són molt desnivellats —superen els 1600 metres— i, pel meu gust, monòtons.

El del vessant nord parteix de la Pleta dels Frares i a tocar l'estany d'Aixeus. És menys desnivellat i paisatgísticament més interessant. Per allargar-lo hi ha l'opció de visitar el veí Pic de Norís i recórrer la carena entra aquest i el Monteixo. És la ressenya que segueix, en el sentit de les busques, però també pot fer-se en sentit antihorari. En aquest cas tenim l'opció d'escurçar-lo baixant per una canal molt empinada, però ampla i franca.

Seguirem bàsicament l'itinerari que dibuixen els mapes, però al tram entre l'estany d'Aixeus, el Pic de Norís i el cim del Monteixo, no trobarem camí fressat, tan solament alguna fita escadussera per confirmar-nos que anem bé. Caldrà doncs, guiar-nos pel nostre bon criteri. Trobarem alguns passos en els que ens caldrà ajudar-nos amb les mans, però són fàcils i poc exposats. Si el terreny presenta més dificultats que aquestes, cal recular doncs haurem errat el camí.

Accés

Des del poble d'Àreu prenem l'estreta pista indicada a la Pica d'Estats i el Pla de Boet. A un quilòmetre, al Pont de Sorguen trobem una indicació pel Monteixo. És el camí que hi puja per les Bordes de Crusos.

Passem per l'aparcament de la Farga —no cal oblidar que som a la Vall Ferrera on les fargues deuriem abundar— i pugem al Pla de la Selva, on deixem la pista —que segueix en direcció a l'aparcament del Pont de la Molinassa— per una altra a mà dreta que, en llargues llaçades, s'enfila a la Pleta dels Frares on hi ha l'aparcament d'Aixeus, amb capacitat per a una trentena de vehicles. Són 11 quilòmetres en total, el primer dels quals és pavimentat i la resta de terra.

L'estat d'aquests vials varia d'una temporada a l'altra, habitualment és precari però apte, amb precaució, per a tota mena de vehicles.

Pleta dels Frares (2024m)

Seguim els indicadors de l'itinerari d'Aixeus continuant (SE) la pista pel marge hidrogràfic esquerre del barranc homònim —més precària i amb circulació restringida— fins a la Font Mentidora on, d'una passera de fusta, parteix al camí al mirador de la Pica d'Estats (1) i la pista esdevé sender ben fressat. Canviem de marge, ens en separem deixant-lo a la dreta per tornar a creuar-lo de nou (S). Pendent entre suau i moderat.

Barranc d'Aixeus (2210m)

El torrent, a l'esquerra del camí, fa uns bonics salts i gorgs per salvar la graonada, vestigi de l'antiga morera glacial. L'estany queda just a sobre. El pendent augmenta considerablement fins que atenyem una mena de collet on, per la dreta, continua el camí directe al Monteixo, pel que retornarem.

Telenivòmetre (2408m)

Tal com indica el seu nom, serveix per informar telemàticament del gruix del mantell nival. Situat sobre un planell entre l'estanyol i l'estany d'Aixeus. El primer, més amunt, ens resta amagat. El segon podem veure'l enclotat a llevant. Des d'aquest punt podem albirar els dos cims que ens disposem a guanyar i l'itinerari que seguirem per fer-ho.

A partir d'aquí no hi ha camí fressat o senyalitzat. Sense baixar directament a la riba de l'estany, anem a travessar (N) el seu desguàs, propers a un estanyol que deixem a mà esquerra.

Estany d'Aixeus (2370m)

Aquest topònim d'origen èuscar provindria d'Exo-ibi «aigües d'Eixo» (Monteixo), o potser, eixe-be, passant a eixe-(u)e i perdent la e final, «sota la casa, sota la cabana».(2)

És el més accessible de la Vall Ferrera, situat a la cubeta glacial entre els pics de Norís i Monteixo, en una raconada de gran bellesa.

Un cop a l'altra riba, comencem a flanquejar esbiaixadament per guanyar la carena entre lo Sentinella i el Pic de Norís, alternant trams herbats amb altres de tartera. Un cop atenyem la carena solament cal pujar l'ampla pala que mena al cim.

Pic de Norís (2828m)

Tot i que és més baix, hi gaudirem d'una panoràmica molt semblant al seu veí Monteixo.

Davallem i continuem carenejant (E) superant els turons que ens separen del germà gran. Avencem pel vessant de migdia, ben propers al carener. El darrer dels turons el flanquegem per l'esquerra, en el sentit de la marxa, per un pendís fort i herbós. Un cop superat, sortim sobre un collet entre el turó i un contrafort o espatlla que davalla del cim.

Pel vessant de migdia albirem inequívocament una curta i estreta canal (2) per la que ens enfilem al contrafort i sortim al vessant nord. No continuem per aquest cantó, difícil i exposat, sinó que grimpem buscant de nou el de migdia i progressem, sempre propers al fil del crestall, fins al cim.

Monteixo (2905m)

Hi ha la hipòtesi que aquest topònim és una adaptació romànica de l'èuscar mendi-eixe «la cabana, la casa, de la muntanya» (2)

Tal com s'ha dit a la introducció és un mirador excel·lent. Resultaria prolix detallar tots els cims que s'hi atalaien. Com a referències més llunyanes a ponent albirem fins al massís de la Maladeta, al NW el Valièr, al NE el Tristaina, al SE al Cadí i al SW la Torreta de l'Orri.

Davallem (N) per camí ben fressat seguint el llom del carener que separa els vessants ponentí i llevantí. Primer en fort i pedregós pendent, després suaument i herbós.

Camí de les Bordes de Crusos (2727m)

El llom fa una colzada (NW) i, just abans de que el nostre camí torni a girar a nord, deixem a mà esquerra el que puja des del pont de Sorguen, per les Bordes i Barranc de Crusos.

Continuem baixant entre esquistos i herbei fins a retrobar al camí d'anada a l'alçada del telenivòmetre.

- (1) Prescindible: tindrem vistes immillorables de la Pica durant bona part del nostre recorregut.
- (2) Joan Coromines. «Onomasticon Cataloniae» Vol.II, p. 49 i 50.
- (3) Precaució, especialment si es va en un grup nombrós, perquè el rocam d'aquest punt és força inestable.